

Wykład 1

Struktura i elementy systemu mikroprocesorowego

Bartłomiej Zieliński, PhD, DSc

Struktura systemu μ procesorowego...

Program:

(dzisiaj)

- Elementy systemu mikroprocesorowego
- Podstawowa struktura mikroprocesora
- Cykle pracy mikroprocesora
- Podstawowe tryby adresowania

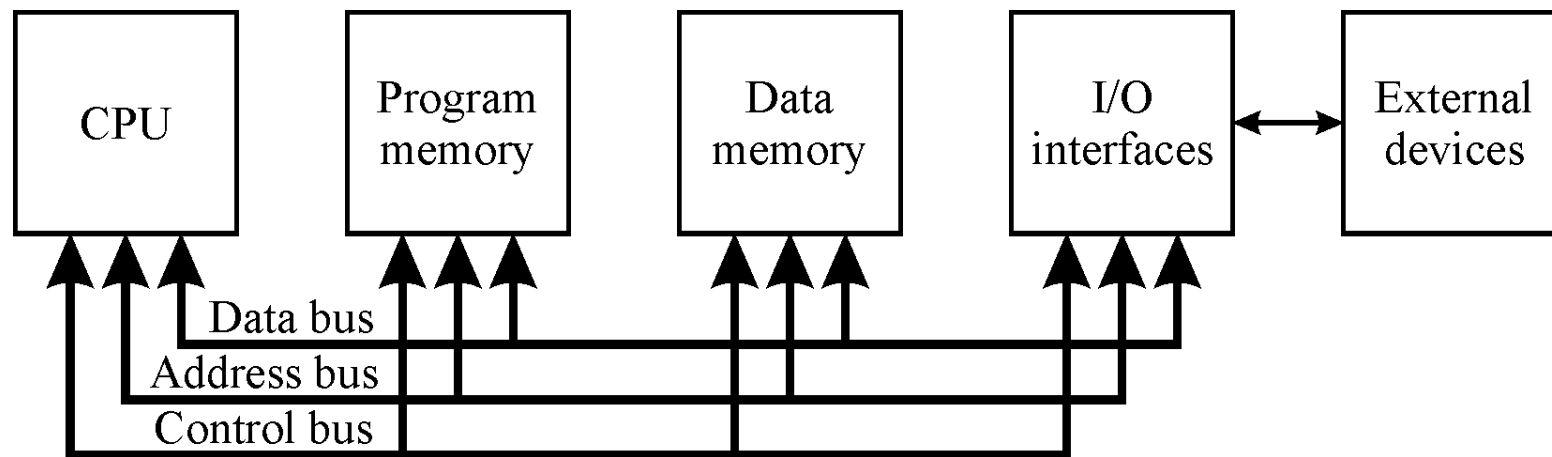
(za tydzień)

- Wymiana informacji między mikroprocesorem a jego otoczeniem

Struktura systemu μ procesorowego...

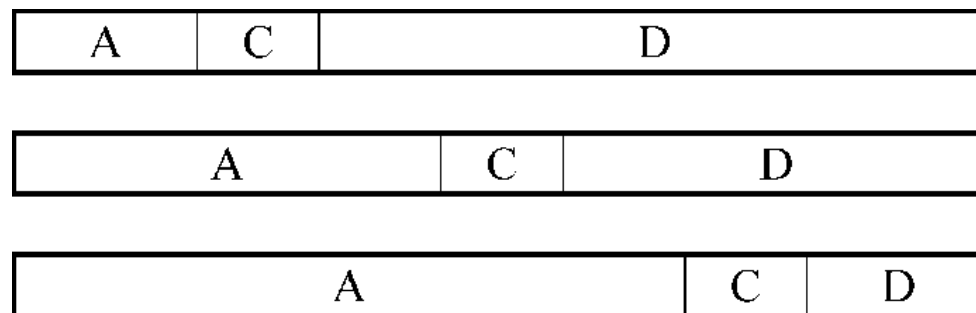
- Elementy systemu mikroprocesorowego

Struktura systemu μ procesorowego...

- Elementy systemu mikroprocesorowego
  - Magistrala
    - Równoległa
      - Osobne sygnały adresowe, sterujące i danych
    - Szeregowa
      - Wspólne sygnały dla adresów, danych i sterowania

Struktura systemu μ procesorowego...

- Elementy systemu mikroprocesorowego
  - CPU (mikroprocesor)
    - Centrum przetwarzania danych
    - Możliwości zależą od listy rozkazów
      - CISC/RISC
      - Funkcjonalnie pełna: można zaimplementować dowolny algorytm
  - Algorytm $\rightarrow$ program
    - Algorytm = ciąg operacji elementarnych
    - Operacja elementarna $\rightarrow$ rozkaz
    - Ciąg rozkazów = program
    - Rozkazy wykonywane po odczytaniu ich kodu dwójkowego

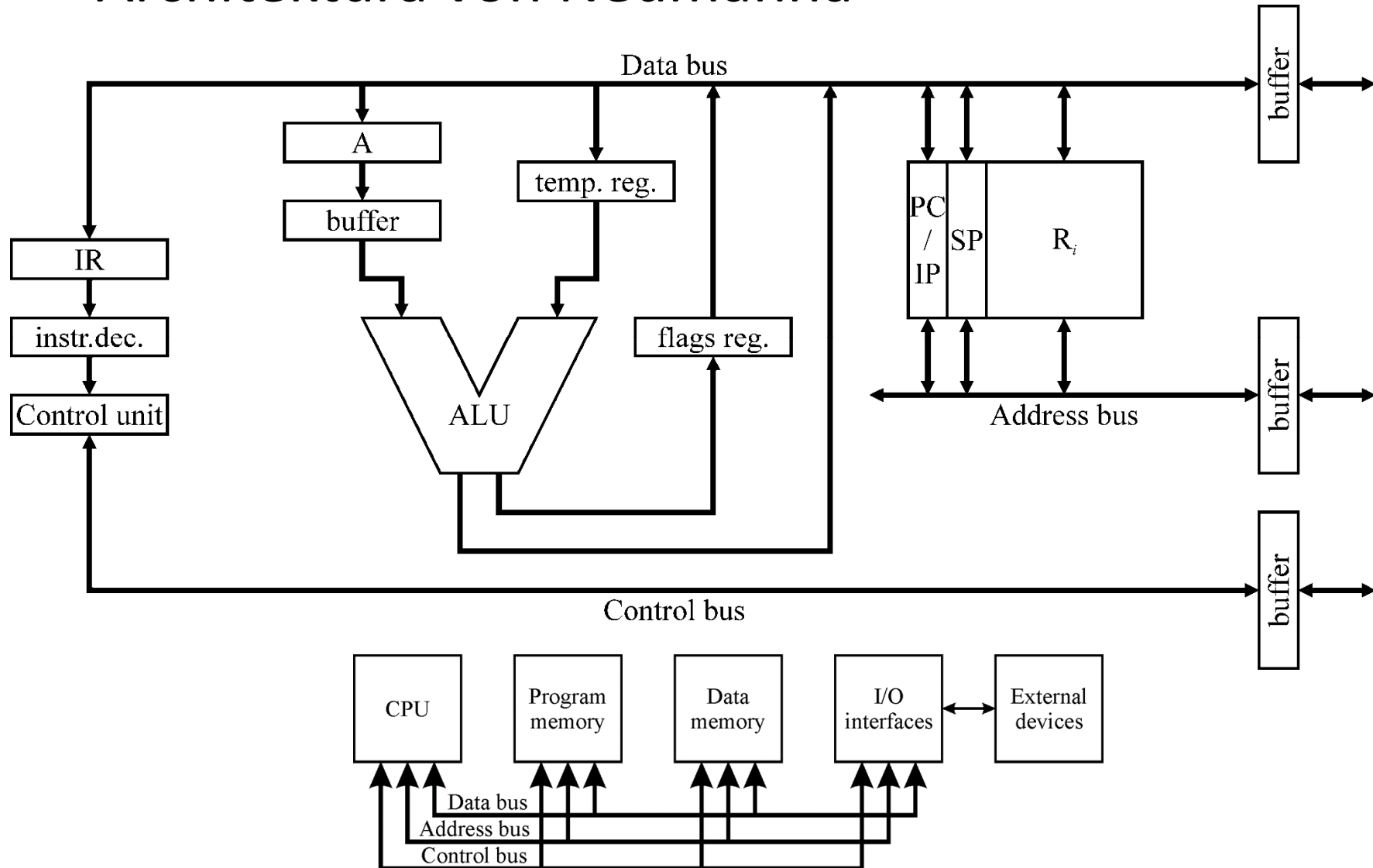
Struktura systemu μ procesorowego...

- Elementy systemu mikroprocesorowego
  - Pamięć programu
    - *RAM czy ROM?*
    - System jednoprzecznaczeniowy i wieloprzecznaczeniowy
      - Jednoprzecznaczeniowy: program $\rightarrow$ ROM (EPROM, FLASH)
      - Wieloprzecznaczeniowy: program $\rightarrow$ RAM
  - Pamięć danych
    - *RAM czy ROM?*
    - Dane zmieniają się częściej niż kod programu
      - *Ale czy na pewno?*

Struktura systemu μ procesorowego...

- Architektura von Neumanna

Struktura systemu μ procesorowego...

- Architektura von Neumanna
  - Mikroprocesor operuje na „słowach”
    - Słowo – podstawowa jednostka danych
      - Kod rozkazu, dane w jakimś formacie itp.
      - Długość (zazwyczaj): 4, 8, 16, 32, 64... bitów
  - Magistrala danych
    - Do przesyłu danych
      - Stan określony przez μ p lub otoczenie
  - Magistrala adresowa
    - Do określenia adresu
      - Stan określony głównie lub wyłącznie przez μ p

Struktura systemu μ procesorowego...

- Architektura Von Neumanna
  - ALU
    - Przetwarza dane
      - ADD, SUB, AND, OR, NOT, SHL, SHR, CMP, ...
    - Wynik może wpływać na kolejność wykonania rozkazów
  - Znaczniki (~~flagi~~)
    - „popularne” znaczniki
      - Przeniesienie (Carry)
      - Przeniesienie pomocnicze, połówkowe (Auxilliary/half carry)
      - Zero (Zero)
      - Znak (Sign)
      - Parzystość (Parity)
      - Przepelnienie (Overflow)
    - Można ustawiać, zerować, sprawdzać → skoki warunkowe

Struktura systemu μ procesorowego...

- Architektura Von Neumanna
  - A(akumulator)
    - Wyróżniony rejestr do wykonywania operacji
      - Arytmetycznych, logicznych, $M \leftrightarrow IO$, itp.
      - Argument wejściowy, wynik
    - W niektórych mikroprocesorach
      - Krótszy czas wykonania rozkazu
      - Krótszy kod rozkazu
    - N -bitowy akumulator $\rightarrow n$ -bitowy procesor

Struktura systemu μ procesorowego...

- Cykle pracy mikroprocesora
  - Cykl zegarowy
    - μ p jest układem sekwencyjnym synchronicznym
    - $f_{\max}$
    - $f_{\min}$ (μ p statyczne/dynamiczne)
  - Cykl maszynowy
    - Operacja wykonana na magistrali
      - Pobranie, odczyt/zapis pamięci/we-wy
  - Cykl rozkazowy
    - Faza pobrania $\rightarrow$ 1..kilka cykli pobrania kodu
    - Faza wykonania $\rightarrow$ 0..wiele cykli maszynowych

Struktura systemu μ procesorowego...

- Tryby adresowania
  - Metody określania adresu argumentu rozkazu

